

НАРОДНА БАНКА

СРБИЈЕ

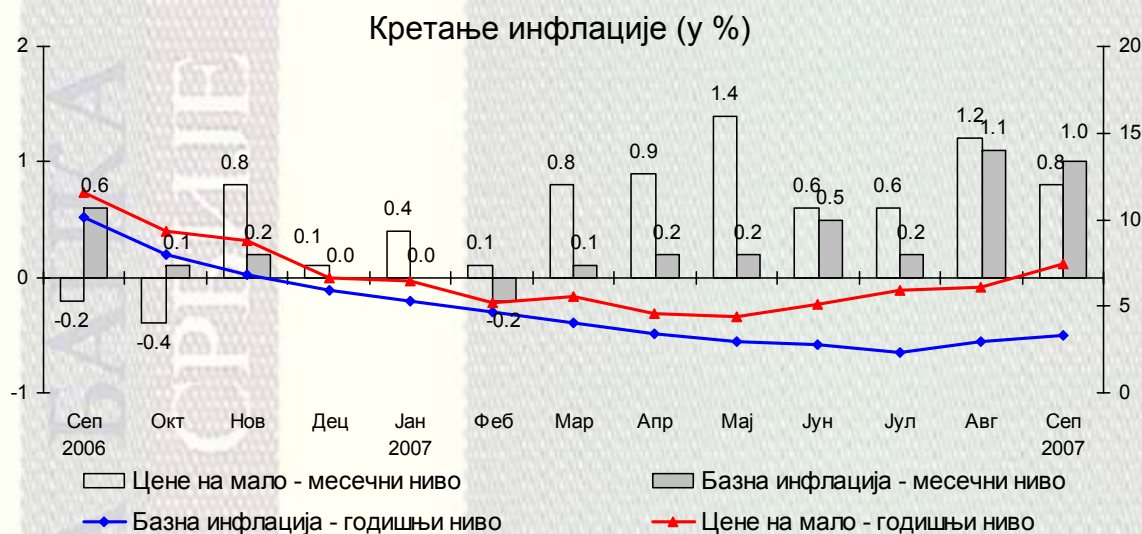
Актуелна монетарна кретања

Радован Јелашић - гувернер

Београд, 1. октобар 2007. године

-
- Дозволите ми да вас поздравим на првој конференцији за штампу у другом (трећем) мандату;
 - Захваљујем свима вама на подршци током првог (другог) мандата - сигуран сам да сте много научили од нас, ја од вас сигурно јесам;
 - Захваљујем на стотинама порука и дописа грађана, од којих је највећи број мени непознат, на честиткама поводом избора уз само једну поруку: “Ко НБС слуша, пролази на дуги рок најбоље!”

И у септембру је дошло до знатног повећања базне инфлације, али мањег од августовског!

- Базна инфлација у септембру 3,3% на годишњем нивоу!
- Ефекти повећања базне инфлације су пре свега због цена:
 - пољопривредних производа;
 - меса/масноћа;
 - млека.
- НБС очекује да ће базна инфлација до краја године бити између 4 - 4,5%;
- Раст цена од 6,8% од почетка године, а од тога 4,9% су административне цене!

Монетарни одбор је данас одлучио да референтну каматну стопу задржи на нивоу од 9,75%

Разлози:

- Смирење инфлаторних очекивања;
- Раст цена под регулацијом државе се смањује;
- Пораст реалних нето зарада 23,6% (номинално 29,1%) у периоду јануар-август 2007 у односу на исти период 2006;
- “Релативно мале могућности фискалне контракције у 2007. години”, а и оне ће имати конкретно дејство тек средином 2008. године;
- Ап्रेसијација динара – успостављен “де факто” пливајући режим курса!

Смер утицаја на
референтну каматну
стопу

Нове мере НБС, сем најављених– за сада нису потребне

- Ефекат смањења рока отплате кеш кредита на 2 године мора да се у потпуности испрати;
- УБС активно ради да би отклонило узроке за доношење рестриктивнијих мера НБС :
 - Позајмице по текућим рачунима и кредити по кредитним картицама – рок отплате до 2 године;
 - Наменски - потрошачки кредити одобравају се са роком отплате до 5 година, а наменски кредити за куповину аутомобила до 7 година;
 - Наменски кредити за рефинансирање ненаменских кредита, позајмица по текућим рачунима, кредита одобрених по кредитним картицама, одобравају се са роком отплате до 2 године;
 - Исплата у готовом новцу по кредитима за стамбену изградњу и адаптацију стана у висини до 30% износа одобреног кредита.
- Нове мере су у рукама банака.

Апел свим депонентима и дужницима

- Једино је одговорно депоновање средстава и задуживање у динарима, које уједно није ризично са становишта кретања курса;
- Камате у динарима:
 - депонентима обезбеђују сигурну победу над инфлацијом;
 - дужницима омогућују сигурност, тачно планирање.
- Јефтин новац данас, коштаће скупо сутра!
- 26. септембар: ЕУР 1.0 = РСД 78.14 – 1.октобар: ЕУР 1.0 = РСД 78.89 → тј. РСД 0.75~1%
- Зашто преузети овај ризик?
- Банке су препуне динара!

Информативни центар НБС постаје све популарнији

- Пораст броја позива за 72% - просечно око 103 позива дневно;
- Уместо информација о девизном курсу и осталим сервисним информацијама, расте удео питања везаних за пословање финансијских институција – остваривање права преко Центра за заштиту корисника финансијских услуга;
- Уочено је да су грађани показали посебно интересовање за:
 - добровољне пензијске фондове
 - инвестиционе фондове
 - врсте осигурања и
 - штедњу.

Најчешће постављена питања у Скупштини приликом избора гувернера (1/4)

Губици НБС од РСД 30 млрд. у 2006. години:

- РСД 23,9 млрд су негативне курсне разлике (тј. јачање динара према евр у ниво девизних резерви), а РСД 6,2 млрд у осталим пословима;
- Инфлација (курсне разлике) стварају искривљену слику о успешности и профитабилности – балон инфлације се издувава-процес који многим не иде у корист!

Именовање чланова управног и извршног одбора у финансијским институцијама:

- НБС даје сагласност на основу захтева финансијских институција;
- Одбијање је могуће само у случају кршења регулативе (нпр. стручна спрема...).

Наставак (2/4)

Процес власничке трансформације

- НБС врши надзор над банкама - о продаји одлучују власници (држава, правна/физичка лица);
- Улога НБС се своди на анализу квалитета/бонитета новог власника;
- Држава треба сама да донесе стратегију о својој улози у финансијском сектору;

Однос Владе и НБС

- Влада предлаже буџет, а НБС даје мишљење;
- НБС нема могућности да заузда фискалну потрошњу (може Уставом или законом), али има обавезу да независно од понашања државе постигне/задржи стабилност цена.

Наставак (3/4)

Девизне резерве

- НБС тренутно управља девизним резервама у износу од УСД 13,3 млрд (ЕУР 9,6 млрд) на основу смерница које доноси Монетарни одбор;
- Структура је апроксимативно:
 - Валутно: 75% ЕУР, 20% УСД, 5% остале валуте (ГБП, ЦХФ...)
 - Инвестиционо: ХоВ ~ 60 – 65%; рачуни у иностранству 30 – 35%; готовина и злато ~ 5%;
- ХоВ: издаваоци најразвијеније земље и МФИ попут ЕИБ, ЕБОР, ЦБ...
- Рачуни у иностранству:
- А+ максимум 2% → ААА 10% (Rabobank International, Zürcher Kantonalbank, FED, Bundesbank...)
- АА+ или АА банке: Lloyds TSB bank (London), Svenska Handelsbanken (Stockholm), Dexia bank (Brussels);
- Принос око референтне каматне стопе;
- Евроаксис банка - са УСД 45 млн смањено на УСД 7 млн; камата се плаћа сходно земљи у којој се налазе средства; остатак средстава ће исто тако бити повучен.

Наставак (4/4)

“Кофер”

- Као и моје колеге, тако ћу и ја дати свој допринос као сведок на суђењу у нади да се тако установи потпуна истина;
- Главни претрес, нажалост, померен за јануар 2008. године.

Кућа

- Кућа је купљена за ЕУР 380.000 – преговори почели пре четири године, уговор потписан пре 3 и по године;
- Порез се плаћа на основу решења пореске управе, а не уговора о купопродаји;
- Извештај редовно поднет, Републички одбор за решавање питања сукоба интереса информисан у вези са целокупном имовином – мојом и моје супруге.

Народна банка Србије и ја лично смо много научили из скупштинске дебате

- НБС треба још више да објашњава своју улогу, циљ, своје надлежности, извештаје о пословању...
 - НБС треба чешће да иде на одборе како би дала конкретне одговоре на конкретна питања (досадашње понуде нису наишле на адекватно интересовање);
 - НБС треба да повећа ниво транспарентности рада нпр. девизне резерве, трошкови стерилизације...
- ➔ Најмање се причало о “основном циљу НБС: постићи и одржати стабилност цена”

Циљеви НБС до 2012:

- Стабилност цена дефинисана од Европске централне банке – око 2%;
- Јачање финансијског сектора:
 - власничка трансформација;
 - транспарентност;
 - тржиште капитала;
 - управљање ризиком;
 - капитална база.
- Завршетак реформи у НБС!

➔ НБС у ЕУ 2012!